

Pomen tega razlaganja se da ob kratkem povedati v stavku: „Ženska naj bode verna“. Vere je potreba pred vsem ženski, „kajti brez vere ni mogoče nikomur dopasti Bogu“. Vera in sicer živa vera v Boga jo tolaži, da prenaša radovoljno vse nadloge vsakdanjega življenja. In če ona ne najde nikjer tolažbe, kako bode po Rousseau-ovih besedah mogla „tolažiti moža, mu svetovati, ter mu življenje sladiti“. (Glej ta pogovor!)

Tako vidimo, da pedagogi podajajo eden drugemu roko. Česar ni eden določno povedal ali le memo gredé omenil, to je določil in razložil bolj temeljito drugi.

(Dalje prih.)

Dopisi in novice.

— **Iz Vojnika.** Celjsko učiteljsko društvo je imelo dné 2. januarja 1879 svojo prvo letno zborovanje v prostorih mestne dekliške šole. Navzočih je bilo 23 udov. Zapisnik (slov. in nem.) zadnjega zborovanja se prečita ter sprejme. G. predsednik omeni dopisa avst. uradniškega društva (Beamten-Verein), kateri dopis pozivlje učitelje, stopiti k temu vzajemnemu zavarovalnemu društvu za življenje, in da se je vodstvu prva številka mesečnega časnika »Pädagogium«, ureduje dr. F. Dittes, v ta namen doposlala, da jo č. č. udje pregledajo, in če jim dopada, tudi naročé. Na to je prišlo na versto tajnikovo letno poročilo (slov. in nem.). Iz tega posnamemo sledeče:

Društveno vodstvo si usoja poročati s kratko p. i. članovom o društvenem delovanju, ter jih osvedočiti, da si je društvo prizadevalo napredovati vsestransko po svojih pravilih, in dosežati svoj namen. Število obravnjav in predavanj dovolj kaže, da je bilo društvo delavno in da se je svoje naloge zavedalo.

Važnejši govori, obravnave in predavanja so bili:

- 1) Pripomočki in sredstva za nazorni nauk (poročeval g. Bobisut).
- 2) Izlet z učenci v presto naravo, g. Lopan.
- 3) O slovenskejši slovnici — obravnava v narodnej šoli — g. Jarc.
- 4) Množenje z decimali — g. Miklavc.
- 5) O oblikoslovju v ljudskejši šoli — g. Miklavc.
- 6) Regionalna razstava v Celji — g. Bobisut.
- 7) Praktični izgledi iz logike — g. Miklavc.
- 8) Luknjičavost — g. Bobisut.
- 9) Pogosta menjava šolskih knjig — g. Bobisut.

Med temi 13. govori je bilo 5 slovenskih in 8 nemških.

Važnejši sklepi so bili:

1. a) Število slovenskih predavanj, obravnjav in govorov naj bo enako unim v nemškem jeziku.

b) Zapisnik naj se piše v obeh jezikih.

c) Poročila in naznanila se imajo naznanjati v slovenskih in nemških časopisih.

d) Nauk v petji naj ne bo samo nemški, ampak tudi slovenske pesmi naj se pojó. (Nsv. g. Jarc.)

2. Začenjajo naj se mesečni shodi vsakokrat s petjem. (Nsv. g. Blümel.)

3. Okrajnemu šol. svetu se ima na njegovo tirjanje poslati:

- a) imenni zapisnik vseh udov učiteljskega društva;
- b) imena vsakratnih vdeleževalcev društvenih zborovanj.

4. Po omenjenem sklepu, da se ima zapisnik v obeh jezikih pisati, prevzame g. Jarc pisanje slovenskega zapisnika.

Opomniti je še, da je društvu letos prirastlo 5 udov; a izstopil je gosp. France Vučnik stareji, člani ud našega društva, šel je v pokoj. Društvo je napravilo tudi izlet v Hrastnik, kjer je bilo prav prijazno sprejeto. Izlet nij bil le kratkočasen, temuč tudi jako podučljiv. Iz društva je šlo tudi nekaj tovarišev v težavno vojno v Bosno, povrativši so bili po pozdravu g. predsednika radostno sprejeti.

G. blagajnik naznani, da društvo vklub temu, da ima še okolo 200 gl. zaostale družtvenine tirjati, vendar v gmotnem oziru stoji na krepkih nogah.

Potem odstopi društveno vodstvo minolega leta, ter prično se volitve novega odbora.

Voljeni so bili sledeči gospodje odnesno gospodična: J. Bobisut, predsednik; J. Lopan, podpredsednik; gđ. V. Miheljak, zapisnikar; J. Miklavc, blagajnik; J. Weiss, knjižničar; F. Blümel, pevovodja; J. Rupnik in V. Jarc, odbornika.

Sè stalnim poročevalcem v slovenske časnike so izvoljeni: g. g. Petriček, Jarc in Brezovnik, v nemške pa g. g. Weiss in Miklavc in gđ. Mallada.

Ko se novi izvoljeni predsednik ude k marljivemu delovanju tudi v prihodnem letu opominja; in ko odborov program, da naj se v prihodnjih zborih razna pedagogična in metodična vprašanja, katera sproži kak društvenik »ex abrupto« obravnavajo, da tako vsak ud, ki se zbora vdeleži, pove ali sliši marsikaj za šolo primernege, sklene predsednik zborovanje ob jedni uri popoldne.

Anton Petriček.

— **Iz Dunaja.** (Dopis.) Ne davno je izšla nemška knjiga z naslovom: Pedagogično letno poročilo od leta 1877. Izdal dr. Dittes, vodja učiteljskega pedagogija na Dunaji. Trideseti tečaj. Med družimi pedagogičnimi sestavki v tej knjigi se nahaja tudi eden pod imenom: »Razvoj šolstva v avstrijsko-ogerski deržavi«, ki je nadaljevanje iz prejšnjih letnikov. O avstrijskem šolstvu ga je pisal dr. Thurnwald, profesor na dunajskem pedagogiji, in o ogerskem Jos. Rill iz Pešte. Naj posnamem iz tega sestavka nekatere odlomke, v katerih izraza dr. Thurnwald svoje menenje o ženski emancipaciji. On piše:

»Geslo našega časa »ženska emancipacija« je priklicala v življenje različna učilišča v izobraževanje deklic za vse stanove, kateri so prav za prav lastnina móž.

Z izobraževanjem ženskega spola bi se seveda ne bilo doseglo še nič, ako bi ne bilo prisililo pomanjkanje moških moči, prijeti za te surogate — namreč ženskam službe deliti. A pri tem se ni ostalo, da bi se samo pomanjkanje delalnih moči pokrilo z ženskim osebjem; celo tam, kjer bi se lahko nastavile moške moči, so se porabile ženske, tako da je bilo podeljenih več služeb ženskim, kakor bi bilo potrebno.

Pri vseh službah je bilo morda dozdevnemu pomanjkanju moških oseb kaj pomagano s tem, da se je dovolil k njim tudi ženskam pristop; a pomanjkanju učiteljskih moči ni nič pomagano s porabo učiteljic.

Vzrok je v tem, da želé učiteljice vedno ostati v večih mestih, tedaj v krajih, kjer se pri kakem slučajnem izpraznenji že tako najde dosti moških prosilcev.

Za šole po vaséh se je do zdaj komaj en ženski prosilec našel. Učiteljice se najdejo tedaj le tam nameščene, kjer, kakor sem že omenil, je za vmeščenje teh služeb dosti skušenih moških učiteljskih moči.

Učiteljice zavzimajo tedaj, nikakor, ker se enakopravne z učitelji, ampak ker se jim daje prednost pred temi, sploh prijetniše, boljše plačane službe in pomanjšujejo takó pomanjkanje učiteljev posredno, ker so prisiljene moške učiteljske moči, ostati na kmetih. — Terén učiteljic so tedaj mesta.

Ne gledé na to, da bode mestnih služeb kmalu premalo pri taki obilosti učiteljic, da bi v njih le majhen del absolviranih kandidatinj našel zavetje, se prikazujejo tudi znamenja, ktera bodo, berž ko ne prisilila učiteljice, en del svojih že zasedenih prostorov zapustiti.

Bilo je mnogo šolskih vodij, ki so radi videli, ako so izpraznjene službe njihovih učilnic dobile učiteljice. Dobili so ž njimi, po njihovem menenji, bolj voljne elemente, ki ne delajo nikdar opozicije, ampak vedno ubogajo brez vgovora. — Ali s časom so se prepričali o čem boljšem.

Opazilo se je, da se »slabi« spol ne more upirati težavam učiteljskega stanu tako, kakor uterjeno moštvo, da se ženska prehitro vpéha, in da na tak način penzijskemu zakladu preti večje breme, kakor pri enacem številu moških učiteljskih moči.

Verh tega se je še opazilo, — kar bi se bilo lahko že prej vedelo, — da se učiteljice že zarad ženske narave dostikrat iz bolehnosti odtegnejo svojemu stanu, in so tedaj potrebna, če tudi le kratka, vendar le mnogokratna namestovanja; daljša in dražja namestovanja se nahajajo tam, kjer so nameščene omožene učiteljice.

G. dr. Thurnwald sklepa to svoje razmisljanje z opazko, da bi bile te razmere dostojne, da bi jih merodajne oblasti premislile, — kajti v denarnih zadevah se kmalu razdere vsa prijaznost. —

— **Od Ormuža** 20. januarja 1879. — 4. junija leta 1878. imeli so učitelji iz okrajev Ptuja, Ormuža in Rogatca na Ptujem svojo vladno konferenco, pri katerej so izvedili, koliko da posamezni dobé odškodnine za vožnjo in drugi strošek. Ko smo potem oddali svoje pobotnice čez znesek, napovedan nam po prvosedniku, i ko smo potem čakali celih 7 mesecev na odškodnino, smo se zelo čudili, da je znesek, ki smo ga pobotali ne le pripoznan, marveč tudi zdatno poboljšán. Ker pa smo prepričani, da se s takim in enakim denarjem na odločilnem krogu varčno ravna, ne zamoremo zamolčati svoje naj prsrečnejše zahvale gospodu, po čigar prizadevanju se je moglo kaj takega zgoditi.

Ta zahvala naj bode izrečena c. k. okraj. nadzorniku na Ptujem, gospodu J. Rannerju, kojega vsi spoštujemo. (Okoljšičine tam vredništvu niso znane, tedaj raje molčimo, dasiravno si svoje mislimo.)

— **Iz seje c. k. dež. šl. sveta** 2. januarja 1879. Katehetu na 4razredni šoli v Postojni se določuje nagrada na leto; to se naznanja kranjskemu deželnemu odboru v priterjenje, da se tudi oberne na deželni zbor, da se ta nagrada določi iz normalnega šolskega zavoda; isto tako naj se nagrada za poučevanje v kersčanskem nauku na novih 4razrednih ljudskih šolah splačuje iz normalnega šolskega zavoda, kolikor se taka nagrada ne daje iz krajnih blagajnic ali iz cerkvenega premoženja, vsikako pa je poprej treba porazumljenja z deželnim odborom.

C. k. okrajnemu šolskemu svétu v Litiji se ukazuje, obravnati z občini zastran voznine katehetov k poučevanju kersčanskega nauka v Veliki Gaber, a zastran nagrade za poučevanje v verozakonu na ljudskih šolah v Šent-Vidu in v Velikem Gabru naj stavi primeren nasvèt.

Rekurs občine v Hotiču zoper razsodbo okrajnega šolskega sveta v Litiji, zarad vsolanja Gornega loga v Litijo, se zaverže.

Ker je pri kranjskem učiteljskem pokojninskem zavodu s sklepom l. 1878. ostalo 1700 gl., se bodo zato nakupile državne obligacije.

V napravo Irazredne šole v Dražici se privoli.

Po nasvetu ravnateljstva c. k. višje realke v Ljubljani se sklene, koliko se ima tirjati pri izpitih zrelosti iz modernih kulturnih jezikov; učiteljstvu se izreka priznanje za živo gorečnost in složno delovanje, vzlasti pa ravnatelju za umno vodstvo in skerbno nadzorovanje pri nauku in pri disciplini mladeži.

Ravnateljstvu srednje šole v nekodi se ukaže, da naj da bivšemu suplentu spričalo o delovanju.

Prošnja za odpust gimnazijskega učenika se pošilja naprej.

Slavnemu c. k. ministerstvu se poroča o stanju realke v Ljubljani l. 1877/8.

Unanjemu založništvu se izreka na njegovo prošnjo, da se nima nič zoper rabo njegovih pisnih sešitkov na ljudskih solah na Kranjskem.

Prošnja vadničnega podučitelja, da se mu da stopnja in plača učitelja na vadnici, se predlaga na višje mesto.

Na podlagi disciplinarne preiskave zoper nekega učitelja se sklene, da se ima za kazen prestaviti drugam.

Prošnji dveh podučiteljev za učiteljski izpit mesca aprila 1879 predlagate se sl. c. k. ministerstvu.

Razrešene so bile prošnje za nagrado, izposojilno splačevanje in denarno pripomoč.

— **Slovenskemu učiteljskemu društvu** pristopajo novi udje, a stari vplačujejo letnino. Novim udom bomo ob kratkem poslali vstopnice. — Z novimi šolskimi postavami se je začelo tudi gibanje med učitelji na Kranjskem. A to gibanje na Kranjskem ni svoje osti obrnilo proti cerkvi, marveč proti ponemčevanju, in je bilo cerkveno-narodno. Učiteljsko društvo se je l. 1871. preustrojilo v slovensko učiteljsko društvo. Da to ni bilo po volji nekaterim učiteljem, lahko verjamemo; nemčurstvo na Kranjskem je pa na ravnost spravilo tako društvo. — Izdala se je parola: tako društvo se mora uničiti, in osnovati se mora ponemčevalno učiteljsko društvo v liberalnem smislu, tedaj brezversko (konfessionslos), ker mnogo učiteljev je pričakovalo zlate dobe, ako ne bode več šola z cerkvijo hodila. Recimo naravnost: učitelji so se dali prevariti. — Kakor osnovano, tako speljano jeseni l. 1872. V eni roki bič, v drugi pa hleb; kaj čuda, da so učitelji čez palico skakali, popuščali slov. učiteljsko društvo in pristopali k ponemčevalnemu društvu. Neugodni slovenskim učiteljem so bili tudi prepiri med Staro- in Mladoslavenci; ako nas niso nemčurji bičali, so nas pa domači z iglami zbadali. — Ukljubo temu so tačas nekateri pisali: Slovenski učitelji ste sami krivi, da vaše društvo razpada. — Odbor je pa tudi videl, da s takimi pravili, kakor so bila osnovana l. 1871. ne more delovati, kajti takrat se je računilo tudi na učitelje zunaj Kranjskega; a skušnja tega pošteva ni poterdila. L. 1874. so bila pravila po skušnji prenamerjena in slovensko učiteljsko društvo odsihmal životari, kakor vé in zna, stari udje ga ne zapuščajo, in tudi o razdruženji, katero je bilo uže pri odborovi seji l. 1877. predlagano, nočejo nič slišati. — Pojmo dalje. — Vsaka svetovna vojska politično stanje prenaredi, vojska l. 1870. je povzdignilo Nemštvo na verhunec, po vojski l. 1877. pa se na obzorji kaže »slovanstvo«. L. 1878. je pa jasno pokazalo, kje so pravi avstrijski rodoljubje; vsa sedanja sistema se nekako maje, slabeje za Slovane v Avstriji ne more priti, in višja politika bode uplivala tudi na nizjo doli, recimo tudi na šolske razmere. Seveda vse na enkrat — na

vrat na nos, se ne bode spremenilo, a korak za korakom. Toliko je uže sedaj gotovo, da ime »Slovenec« ni tako sovraženo, kakor je bilo še pred kratkim. — Sedaj je čas, da slovensko učiteljsko društvo pokaže, da še živi, da ni pozabilo svojega časti vrednega imena. Tedaj učitelji pomagajmo si sami sebi, in Bog nam bode pomagal, ne zanašajmo se pomoči od drugej; te moremo še le pričakovati, ako smo sami svoje storili. Razume se samo ob sebi, da naše delovanje ne more tako biti, kakor l. 1870. in potlej, ko je bilo ono samo v deželi. Sedaj nam ni treba skrbeti za veselice i. t. d. Kjer se postavni možje zbirajo v resno posvetovanje, tam je zabava zadnja reč. Tudi svet ne bode prašal o tem: kako ste se zabavali, marveč kaj ste koristili narodu, čigar sinovi ste? Tedaj, dragi tovariši na delo! Ako bi slovenskega učiteljskega društva ne bilo, bi ga sedaj mogli osnovati, sedaj ko ostru zima ponehuje in se led tajati začena, §. 1. društ. pravil pravi: Namera društvu je: duševno podpirati slovensko ljudsko šolstvo. — In kako lahko bi bilo sedaj storiti kaj koristnega! »Učit. Tov.« dobiva daljše sestavke v tej in uni stroki od raznih krajev, treba je le moči zediniti in delo urediti in kmalo spravimo to ali uno delo v rabo učiteljem in učencem na svetlo. To je pa le mogoče, ako se združenimi močmi lotimo dela in se vzajemno podpiramo; breme je za dvoje rami pretežko.

Prihodnji četrtek t. j. 6. t. m. bode imel odbor slov. učit. društva sejo. V posvetovanje pride: Kaka pomočna knjiga za učitelje in učence se ima najprej spisati in društvenikom razposlati? Začetek ob pol dveh pri »Tov.« vredniku.

— **Gsp. I. Zarniku v Vrabčah:** Sestavek »Domoljubje in šola je dober prevod« iz chr. pedag. Blätter (katere tudi citirate) in se vjema z našimi nazori o »domoljubji«; a recimo na ravnost: kaj nas briga prusak g. Schönerer in njegove veleizdajske izjave v državnem zboru na Dunaji, on ni našinec in je le bolj odkritoserčen, ali prav domače rečeno, on ni tak političen hinavec, kakor so drugi višji ali nižji, učeni ali neučeni zatirovalci nenemških narodnost, recimo Slovencev na Kranjskem in drugod. — Da katoliško-konservativni Nemci niso z njim, jim radi verjamemo, uže zaradi tega niso, ker se na Pruskem katoličanstvo preganja, sicer pa tudi konservativni Nemci svoje velike nemške misli nikjer ne zatajé. — Avstrijsko domoljubje se je pokazalo sijajno p. l.; to pa še bolj jezi prusake in narodne renegate; zato toliko javkanja nad napačno politiko pret. leta. — Pesek v oči, pa drugega nič. —

Sicer pa stavki, ki se v Vašem spisu nahajajo: *„Vzemite deržavljanu „vero, in vidili boste, da bode le toliko časa domoljub, dokler mu to kaj „nese, ali k večem, dokler se od njega ne tirja žertev; ako je pa treba „dati kaj domovini na altar, bode kmalo pri kraji njegovo domoljubje. „In tak postane še celo izdajica, ako okoliščine to nanesejo“*, ne slišijo na našo adresu, mi smo to vedno terdili in tudi sedaj terdimo; svetujemo Vam toraj pošiljajte svoje refleksije kam drugam, n. p. vredništvu »Schlztg.-e«, morda so jih tam bolj potrebni, kakor pri nas. No sedaj pa še nekaj. V »L. Schlztg.« se hvalite s svojim junaštvom in učiteljem priporočate složnost i. dr.

Ako ste Vi in Vaši drugovi s svojo dvojezičnostjo in omahljivostjo pričakovali tega, da bo svet o »Vas in o Vašem Zweigvereinu« kaj zvedel, ste uže dosegli svoj namen, tudi »Tovariš« Vam skazuje to ljubav. Kakošnega pametnega uzroka človek pri tem činu zastonj išče. Ne bodi Vam oponošena Vaša gorečnost za nemški »Landeslehrerverein«, le tega se bojim, da Vam bode javalne kaj koristila? — Oh pa vendar ne, da bi bilo to prepozno? I kaj še, utešite se! saj bodo tisti, ki so ob 11. uri prišli, ravno tako plačilo prejeli, kakor

tisti, ki so prišli ob 6. uri, namreč zasmehovanja na eni strani, na drugi pa zaničevanje ali preziranje. —

Sicer pa na naši strani zgrube ni, na nasprotni pa tudi dobička ne; človek bi o temu najraje molčal, ko bi se taki ljudje še ne hvalili sami sebe in druge ne napadali; terst se uklanja vsakemu vetru, naj pride od ktere koli strani; kar pa se vsaki sili ušibi, tudi ne more biti v podporjajo.

— **Nove cerkvene muzikalije.** Pod naslovom »Cerkvene pesmi mašne, Marijine in sv. Telesa je v Novem mestu v založbi skladateljevi dobiti 16 napevov, kakoršnih za cerkvene potrebe v novejšem duhu vglasbenih še nimamo. Z velikim veseljem pozdravljamo krasno delo gospoda skladatelja P. H. Sattnerja, s katerim je prav lepo cvetko vpletel v naš še majhni venček slovenskih cerkvenih glasbenih umotvorov. Da si je to delo njegovo prvo javno izdajanje cerkvene glasbe, vendar mu smemo preserčno čestitati, ker je svojim napevom vdihnil ono milobo, ki je potrebna, da se med narodom priljubijo, ne da bi žalili načela, za koje se dandanes društva v povzdigo prave cerkvene glasbe potegujejo. Za prehodnjo dobo sedanje so napevi, kakor nalašč. Tu ne najdemo samo harmonizovanega teksta, temuč pobožno vbrane melodije, lahko izpeljive, enako za pevca, enako za orgljavca, kar bode manj izurjenim posebno po godi. Glasosledje je naravno, prosto, za noben glas previsoko, ali prenizko, zlasti tenorjev glas vsak pevec prav lahko zmaguje. Tudi glasoslovne vrednosti so Sattnerjevi napevi, ker so večinoma korektno postavljeni, da jim smemo priznati pohvalo. Tudi tisk J. Krajca v Novem mestu je kot prvi te stroke lep in snažen, ter vse jako razločno pisano. Da ni po vseh verstah v začetku pesmi nastavljenih predznamenj, in da note niso po kameno-pisalnih in umetno-glasbenih vodilih pisane, ni vrednosti teh skladb prav nič na škodo, zato jih prav toplo priporočujemo vsem cerkvenim predstojništvom in g. g. tovarišem, ki opravljajo posel orgljavcev. Cena je tem napevom 50 kr.

— **Premeščenje.** Gospod Janez Šolar, nadzornik srednjim šolam na Kranjskem, je premeščen v Sader v Dalmacijo. — Tam se ga vesele, a nas je bridko zadela novica, da zapušča ta izversten strokovnjak v filologiji, ta značajan in pogumen narodnjak svojo domovino. Srednje šole na Kranjskem za humanistično stroko bode nadzoroval dr. Ernst Gnad iz Tersta; Kranjska tedaj ne bode imela lastnega nadzornika za srednje šole.

— **Zahvala.** Kakor že mnoga leta je tukajšni sl. kr. sl. svet tudi letos nabiral novcev, da se revnim pa pridnim učencem napravi zimske obleke. — Nabralo se je 101 gl., dva klobuka in nekaj blaga; prevedelo se bode 30 otročičev z raznim oblačilom in obuvalom. —

Darovali so naslednji v. č. g. šolski in mladinski dobrotniki: V. Pfeifer 15 gl., dr. Koceli 5 gl., Schönwetter 5 gl., Rülling 5 gl., Dell Cott 2 gl., Vesteneck 2 gl., dr. Linhart 2 gl., Gossler 2 gl., Waschica 1 gl., Rotter 2 gl., Tavčar 1 gl., Hochmayer 1 gl., Stanzer 1 gl., Engelsberger 1 gl., Ausetz 1 gl., Jugovic 2 gl., Vencajz 3 gl., Šufaj 3 gl., Neckermann 2 gl., Gregorič 3 gl., J. E. Lavrinšek 1 gl., M. Šustersič 1 gl., Fr. Schöner 1 gl., Prevč 1 gl., C. Schöner 1 gl., Semen 1 gl., J. Vanič 50 kr., J. Rumpert 2 gl., Bömches 2 gl., J. Wanič 1 gl., M. Hočevár 31 gl. 50 kr., J. Zvetanovič 1 gl.

Vsem visoko častitim, blagorodnim dobrotnikom izrekamo naj toplejšo: Zahvalo in Bog stoterno povrni!

Vodstvo štirirazredne ljudske šole v Krškem dné 21. januarija 1879.

Kaspar Gasperin,
nadučitelj.

— **C. F. Baurjev zemljevid Kranjskega** je izšel na 4 mapah na svitlo. — Založil ga je Eduard Hölzel na Dunaji, a razprodaja ga za Kranjsko c. k. dež. šl. svēt. Zemljevid velja 4 gl., na platnu v posebnih nožnicah 5 gl. 40 kr. Dobiva se pri ravnatelju pomožnih uradov (*Hilfsämterdirektor*) c. k. deželne vlade na Kranjskem, t. j. pri vložnem zapisniku »*Exhibiten-Protokoll*«.

— **Ung. Schulbote** pripoveduje, koliko plače ima katoliški učitelj v srenji Agendorf blizu Šoprona (Oedenburg). 1) Iz verske zaloge na leto 56 gl. 64 kr. 2) Od soseske 3 vagane pšenice po 5 gl. 15 kr. 3) Od kočarjev in gostačev v gotovini 22 gl. 80 kr. 4) Gruntna gosposka v Šopronu daje 4 sežnje derv à 10 gl. 5) Od 42 otrok na teden po 3 kr. t. j. za 46 tednov 57 gl. 96 kr. 6) Notarstvo mu nese poprek 15 gl. 20 kr. (?). 7) Za orglanje in petje na leto 12 gl. 8) Za navijanje cerkvene ure na leto 12 gl. 9) Užitek od neke njive 8 gl. Skupaj tedaj 239 gl. 60 kr. —

In s tem naj bi učitelj po svojem stanu živel, in družino odgojeval. — Učitelj služi državi, odgoja prihodnje državljanje, pravično je tudi, da država zanj skerbi.

Razpisi učiteljskih služeb.

Na Kranjskem. V šolskem okraji Kočevskem. Na 2razredni šoli v Dobropoljah, druga učiteljska služba, l. p. 450 gl. in stanovanje in na 2razredni šoli v Loškem potoku (Laserbach) tudi druga učiteljska služba, l. p. 400 gl. in stanovanje; dotičnemu krajnemu šl. svētu do 20. februarja t. l.

V šolskem okraji Kranjskem. Na 1razredni ljudski šoli v Sorici, učit. služba, l. p. 400 gl. in stanovanje; kraj. šol. svētu do 28. februarja t. l.

V šolskem okraji za okolico Ljubljansko. Na 1razredni šoli v Horjulu, učit. služba, l. p. 500 gl. in stanovanje; kraj. šl. svētu do 5. marcija t. l. Na 2razredni šoli v Šmariji pri Ljubljani, druga učit. služba, l. p. 500 gl.; kraj. šl. svētu do 8. marcija t. l.

V šolskem okraji Kerškem. Na 1razredni šoli v Šent-Janžu, Doln (Johannisthal), učit. služba, l. p. 500 gl. in stanovanje; kraj. šl. svētu do 28. februarja.

Premembe pri učiteljstvu.

Na Kranjskem. Gsp. France Breznik iz Olševka, učitelj v Tersteniku. — G. J. Kalan je v Mavčičah, J. Ambrozič v Zalemlogu in Viktor Gasperin v Olševku pomožen učitelj. »Schltzg.«

Na Štajarskem. G. g. Jos. Čizek, učitelj v Piljstanji; Iv. Voglar, učitelj na Planini; Dav. Čokelj, učitelj v Kostrivnici in Leop. Potočnik, učitelj v Št. Martinu pri Slovenjgradci postali so nadučitelji na baš istih šolah; Tone Brezovnik (def. podučitelj v Vojniku), postal je def. učitelj ravno tam; Fr. Šijanec (od sv. Duha), učitelj, k sv. Jakobu v slov. Goricah; Iv. Adamič (v Jarenini) in Mih. Kokot (na celjskejši okoljskejši šoli) postala sta na svojih mestih def. podučitelja; J. Sadnik (iz Vranskega), podučitelj, v Braslovčah; J. Šorn (ljub. učit. kand.), zač. učitelj v Št. Jurju pod Tabrom; Jak. Šerak (iz Sromlj), def. podučitelj, v Vojnik; gđc. Mat. Travniček (iz Teharij), podučiteljica, k sv. Križu pri Slatini.

Petletno doklado so dobili g. g.: K. Valentinič, nadučitelj v Hrastniku; Val. Brence, nadučitelj v Velenji; Jos. Čizelj, nadučitelj na Vranskem, in sledeči učitelji: Šim. Meglič na Vranskem, Greg. Poljanec v Št. Lorencu na kor. žel., Luk. Kozuh v Makolah, Št. Končan v Mariborn, J. Uranič v št. Rupertu in Tom. Kunstič v št. Ilju pri Velenji.